

Tietoja koronvaihtosopimuksista

Tämä esite sisältää tietoja Danske Bankin kautta tehtävistä koronvaihtosopimuksista. Koronvaihtosopimuksilla voidaan käydä kauppaa Danske Bankin kanssa pörssin ulkopuolella tapahtuvana transaktiona (OTC).

MIKÄ KORONVAIHTOSOPIMUS ON?

Koronvaihtosopimus on kahden osapuolen välinen sopimus, jossa vaihdetaan korkomaksuja saman valuutan määräisinä.

Kun osapuolet tekevät koronvaihtosopimuksen, he tyypillisesti sopivat vaihtavansa

- kiinteän koron vaihtuvaan korkoon, tai
- kaksi eri jaksoista vaihtuvaa korkoa.

Koronvaihtosopimus voidaan mukauttaa yksilöllisiin tarpeisiin. Koronvaihtosopimusta tehtäessä osapuolet yleensä sopivat seuraavista ehdoista:

- Alkamis- ja päättymispäivä
- Valuutta ja nimellispääoma
- Nimellispääoman rakenne sopimuskauden aikana
- Vaihdettavat korot ja korkopäivien laskentatapa
- Korontarkistusväli vaihtuville koroille
- Koronmaksupäivät
- Korkomaksujen maksaminen korkojakson alussa tai lopussa

Todellinen korko määräytyy korkopäivien laskentatavan mukaan. Korkomaksujen kannalta on merkitystä, lasketaanko maksuerät 360 päivän korkovuoden vai kalenterivuoden todellisten päivien lukumäärän perusteella.

Nimellispääoman rakenne voi olla kertalyhenteinen (bullet). Tällöin nimellispääomaa ei lyhennetä sopimuskauden aikana. Toinen vaihtoehto on tasalyhennysprofiili. Tällöin nimellispääomaa lyhennetään yhtä suurina erinä sopimuskauden ajan. Rakenne voidaan myös mukauttaa yksilöllisiin tarpeisiin.

Edellä mainitut ehdot huomioiden osapuolet sopivat kiinteästä korosta tai vaihtuvien korkojen välisestä erotuksesta.

Vaihtuva korko määräytyy suhteessa kunkin valuutan viitekorkoon, joka yleisessä muodossa noteerataan Xibor.

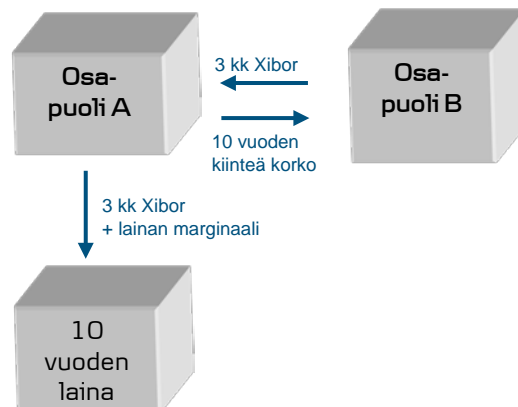
Maksuerät määräytyvät sovitusti kullekin korkojaksolle ja maksut suoritetaan ennalta sovittuina päivämäärinä.

- Jos vaihtuvakorkoinen korkoerä on suurempi kuin kiinteäkorkoinen korkoerä, kiinteän määrän maksava osapuoli saa toiselta osapuolelta korkoerien välisen erotuksen.
- Jos vaihtuvakorkoinen korkoerä on pienempi kuin kiinteäkorkoinen korkoerä, kiinteän määrän maksava osapuoli maksaa toiselle osapuolelle korkoerien välisen erotuksen.

Viitekoron ollessa negatiivinen, tulee negatiivinen viitekorko kyseisen koron vastaanottajan maksettavaksi kiinteän koron lisäksi.

KORONVAIHTOSOPIMUSTEN KÄYTTÄMINEN

Seuraavassa on esimerkki koronvaihtosopimusten käyttämisestä.

Lainan koronmaksujen ajoitukseen voidaan tehdä muutoksia koronvaihtosopimuksen avulla. Näin voidaan välttää varsinaisen lainan uudelleenjärjestely.

Tässä esimerkissä osapuoli A on nostanut lainan, jonka laina-aika on 10 vuotta. Laina on sidottu vaihtuvaan viitekorkoon, ja korko tarkistetaan kolmen kuukauden välein. Osapuoli A:n maksaa neljännesvuosittain korkoa, joka muodostuu kolmen kuukauden Xibor-korosta ja lainan marginaalista.

Koronvaihtosopimuksen teon yhteydessä osapuolet sopivat, että B:lle maksetaan kiinteää korkoa neljännesvuosittain kymmenen vuoden ajan. B maksaa A:lle kolmen kuukauden Xibor-korkoa, joten A voi lukita lainan koron, kun koronvaihtosopimus tehdään.

Seuraavien 10 vuoden aikana maksettava nettokorko muodostuu näin ollen kiinteästä korosta ja lainan marginaalista.

KORONVAIHTOSOPIMUKSEN HINNOITTELU

Koronvaihtosopimusten hinnoittelun peruseriaate on, että vastakkaisten kassavirtojen (mukaan lukien mahdollinen perustamiskulu) arvo on sama, jolloin sopimuksella ei ole sen tekohetkellä markkina-arvoa.

Vaihtuvaa korkoa sopimusajalle ei tiedetä etukäteen, mutta transaktion tekohetken korkokäyrän avulla voidaan arvioida vaihtuvan koron kehitystä.

Kiinteä korko määritetään tämän jälkeen keskikorkona (efektiivinen tuotto) suhteessa vaihtuvan koron oletettuun kehitykseen. Korko määritetään siten, että molempien kassavirtojen nykyarvo on sama.

Kun vaihtuva ja kiinteä korko on määritetty, korkoon lisätään asiakaskohtainen marginaali, jolloin markkina-arvo on negatiivinen sopimuksen tekohetkellä. Tämä vastaa asiakaskohtaisen marginaalin nykyarvoa koko sopimuskauden aikana.

VOIMASSAOLOAIKA

Koronvaihtosopimuksen voimassaoloaika vaihtelee valuutakohtaisesti, mutta yleensä se on enintään 30 vuotta.

Mikäli sopimus päätetään ennenaikaisesti, markkina-arvo saattaa olla negatiivinen. Se osapuoli, jolle sopimuksen markkina-arvo on negatiivinen, joutuu maksamaan toiselle osapuolelle negatiivisen markkina-arvon itseisarvon.

RISKITEKIJÄT

Koronvaihtosopimuksen riskit liittyvät lyhyiden ja pitkien korkojen kehitykseen.

Kiinteää korkoa maksavalle osapuolelle suurin riski on korkotason lasku, koska se nostaisi tulevien maksuvelvoitteiden nykyarvoa. Korkotason noustessa tilanne on päinvastainen.

Markkina-arvo kuvastaa tulevien vaihtuvakorkoisten maksujen nykyarvon ja tulevien kiinteäkorkoisten maksujen nykyarvon eroa.

Markkina-arvo kehittyy epäsymmetrisesti korkojen noustessa tai laskiessa.

Kiinteän koron maksajalle tulevien nettomaksujen summa pienenee korkojen noustessa ja markkina-arvon kasvaessa. Korkeammalla korkotasolla hyöty arvostetaan nykyarvolla määritettynä alhaisemmaksi, korkeammasta diskonttokorosta johtuen.

Vastaavasti korkojen laskiessa tulevien nettomaksujen summa kasvaa ja markkina-arvo pienenee. Alhaisemmalla korkotasolla tappion nykyarvo arvostetaan suuremmaksi, alhaisemmasta diskonttokorosta johtuen.

VAKUUDET

Toimiessaan sopimuksen vastapuolena, Danske Bank saattaa edellyttää vakuutta.

VEROTUS

Koronvaihtosopimuksen voittojen ja tappioiden verokohtelu määräytyy sen mukaan, käydäänkö kauppaa yksityishenkilönä vai yrityksen puolesta.

Verotuksen monimutkaisuuden vuoksi suosittelemme, että verokohteluun ja verotukseen liittyvään kirjanpitoon pyydetään neuvoa kirjanpitäjältä, veroneuvojalta tai muulta ammattimaiselta neuvonantajalta.

Tietoa korkoswaptiosta

Tämä esite sisältää tietoja Danske Bankin kautta tehtävistä korkoswaptioista. Korkoswaptioilla voidaan käydä kauppaa Danske Bankin kanssa pörssin ulkopuolella tapahtuvana transaktiona (OTC).

MIKÄ KORKO-SWAPTIO ON?

Korkoswaptio on koronvaihtosopimusoptio.

Jos ostat swaption, saat oikeuden tehdä koronvaihtosopimuksen tietyillä ehdoilla. Jos käytät swaption, saat oikeuden maksaa tai saada ennalta määritettyä kiinteää korkoa koronvaihtosopimuksen pohjalta tietyinä ajankohtana. Ostaja maksaa sopimuksen teon yhteydessä preemion sen myyjälle.

SWAPTIOLAJIT

Maksajaswaptiossa (payer swaption) ostajalla on oikeus tehdä koronvaihtosopimus, jossa hän maksaa kiinteää korkoa.

Vastaanottajaswaptiossa (receiver swaption) ostajalla on oikeus tehdä koronvaihtosopimus, jossa hän vastaanottaa kiinteää korkoa.

Eurooppalaisissa swaptioissa oikeus tehdä koronvaihtosopimus on voimassa vain tietyinä päivinä eli swaption voimassaolon päättymispäivänä.

Amerikkalaisia swaptioita voidaan käyttää milloin tahansa niiden voimassaolon aikana.

Bermudalainen swaptio on eurooppalaisen ja amerikkalaisen swaption yhdistelmä. Se voidaan käyttää tietyinä päivinä sen voimassaolon aikana, esimerkiksi puolen vuoden välein.

Swaptio voidaan mukauttaa yksilöllisiin tarpeisiin. Jäljempänä on esimerkkejä muuttujista, joista sopimusta tehtäessä voidaan sopia:

- kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen ehdot, kuten nimellismäärä, viitekorko ja korkopäivien laskentatapa (lisätietoja on koronvaihtosopimuksista kertovassa esitteessä),
- swaption voimassaolo ja laji,
- swaption toteutuskorko ja
- toteutus (fyysinen tai käteistilitys).

Swaptio on voimassa voimassaolonsa päättymiseen saakka, jolloin kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen on määrä astua voimaan. Kun option voimassaolo päättyy, ostaja käyttää swaption, jos kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen markkina-arvo on positiivinen.

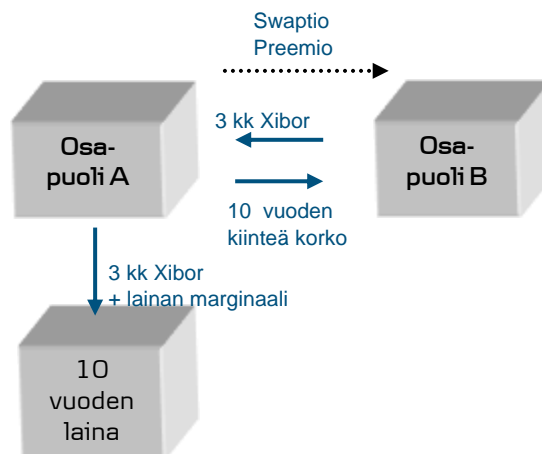
Fyysinen toteutus tapahtuu, jos ostaja tekee koronvaihtosopimuksen option voimassaolon päättyessä. Käteistilitys toteutuu, jos kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen positiivinen markkina-arvo tilitetään swaption ostajalle. Jälkimmäisessä tapauksessa ostaja ei tee koronvaihtosopimusta.

SWAPTIOIDEN KÄYTTÄMINEN

Seuraavassa on esimerkki swaption käyttämisestä.

Tässä esimerkissä osapuoli A on nostanut lainan, jonka laina-aika on 10 vuotta. Laina on vaihtuvakorkoinen, ja korko vahvistetaan kolmen kuukauden välein. Osapuoli A maksaa neljännesvuosittain korkoa, joka muodostuu Xibor-korosta ja lainan marginaalikorosta.

A haluaa suojata lainan koronnousua vastaan ja lisäksi hyötyä vaihtuvasta korosta, jos kiinteä korko ei ylitä tiettyä tasoa (swaption toteutushinta).

Maksajaswaption ostaja voi suojautua koronnousua vastaan. Jos korot nousevat, A voi käyttää swaption ja olla koronvaihtosopimuksen osapuoli kiinteän koron maksajana. Jos koronvaihtosopimuskorko alittaa swaption toteutushinnan toteutuspäivänä, sitä ei käytetä. Tällöin A:n rahoitus pysyy vaihtuvakorkoisena.

SWAPTION HINNOITTELU

Swaption hinta (preemio) määräytyy seuraavien tekijöiden perusteella:

- option laji (maksaja, vastaanottaja, amerikkalainen, eurooppalainen, bermudalainen),
- kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen markkinahinta (vastaa koronvaihtosopimuksen kiinteää korkoa, joka tulee voimaan, kun swaption voimassaolo päättyy),
- kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen voimassaolo,
- swaption toteutustaso,
- kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen arvioitu riski (volatiliteetti) ja
- swaption voimassaolon päättymispäivä.

Kuten aiemmin mainittiin, eurooppalaiset swaptiot voidaan käyttää tiettyinä päivinä, bermudalaiset swaptiot voidaan käyttää useina sovittuina päivinä ja amerikkalaiset swaptiot milloin tahansa niiden voimassaoloaikana.

Mitä enemmän toteuttamispäiviä swaptiolla on, sitä suurempi preemio. Siksi amerikkalaiset swaptiot ovat kalliimpia kuin bermudalaiset swaptiot. Ne puolestaan ovat kalliimpia kuin eurooppalaiset swaptiot.

- Odotettu riski (volatiliteetti)
Kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen koron voimakkaat vaihtelut kasvattavat swaption käyttämisen todennäköisyyttä. Tällöin preemio nousee.

- Swaption toteutustaso,
Toteutustason ja markkinatason välinen ero vaikuttaa swaption preemion suuruuteen.

Mitä matalampi maksajaswaption toteutustaso on, sitä korkeampi preemio. Mitä alemman (edullisemmän) koron maksamisoikeuden haluaa, sitä kalliimmaksi swaption preemio muodostuu. Toisaalta jos maksajaswaption preemiota halutaan alentaa, toteutustaso nousee korkeammaksi.

Vastaanottajaswaptioihin pätee päinvastainen periaate. Mitä korkeamman (paremman) koron haluaa kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen perusteella, sitä korkeampi preemio. Mitä matalampaan korkoon tyytyy kohde-etuutena toimivan koronvaihtosopimuksen perusteella, sitä pienempi preemio.

VOIMASSAOLOAIKA

Kun ostat swaption, mitä myöhemmin voimassaolo päättyy, sitä suurempi preemio. Tätä kutsutaan swaption aika-arvoksi.

RISKITEKIJÄT

On hyvä tiedostaa, että kaupankäyntiin swaptioilla liittyy merkittäviä riskejä.

- Swaptioiden myyminen:

Jos myyt swaption, on olemassa riski, että optio tehdä koronvaihtosopimus käytetään, ja sen arvo myyjälle on negatiivinen. Tappio saattaa ylittää optiosta saadun preemion.

Swaption voimassaoloaikana markkinakorko ja sen odotetut vaihtelut vaikuttavat sen markkina-arvoon. Vaikutus määräytyy optiolajin mukaan.

Jos swaption toteuttamista aikaistetaan, siitä saattaa aiheutua tappio, joka on yhtä suuri kuin negatiivisen markkina-arvon itseisarvo.

- Swaptioiden ostaminen:

Swaptioiden ostossa tappio rajoittuu maksetun preemion määrään.

VAKUUDET

Voimme edellyttää vakuutta, jos toimimme tapahtuman vastapuolena.

VEROTUS

Korkoswaptioiden voittojen ja tappioiden verokohtelu määräytyy sen mukaan, käytkö kauppaa yksityishenkilönä vai käykö kauppaa yritys.

Verotuksen monimutkaisuuden vuoksi suosittelemme, että selvität veroseuraukset pyytämällä neuvoja kirjanpitäjältä, veroneuvojalta tai muulta ammattimaiselta neuvonantajalta.